

ZAKON
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE
REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE
FRANCUSKE O SOCIJALNOJ SIGURNOSTI

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Francuske o socijalnoj sigurnosti, koji je potpisan u Beogradu, 6. novembra 2014. godine, u originalu na srpskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Francuske o socijalnoj sigurnosti u originalu na srpskom jeziku glasi:

**SPORAZUM IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE
FRANCUSKE O SOCIJALNOJ SIGURNOSTI**

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Francuske
u daljem tekstu: „strane ugovornice”
u želji da uredе međusobne odnose u oblasti socijalne sigurnosti,
dogovorile su sledeće:

Deo I
OPŠTE ODREDBE

Član 1.

DEFINICIJE POJMOVA

(1) U ovom sporazumu sledeći izrazi znače:

1. „Srbija“ - Republika Srbija;
„Francuska“ - Republika Francuska;

2. „teritorija“

u odnosu na Srbiju - državna teritorija Srbije;

u odnosu na Francusku – teritorija evropskih i prekomorskih departmana Republike Francuske uključujući teritorijalno more i preko njega zone u kojima, prema međunarodnom pravu Republika Francuska uživa suverena prava i sprovodi svoj pravni sistem;

3. „pravni propisi“

zakoni, podzakonski i drugi opšti akti, koji se odnose na oblasti socijalne sigurnosti iz člana 2. ovog sporazuma;

4. „nadležni organ“

u odnosu na Srbiju: ministarstva nadležna za sprovođenje pravnih propisa Srbije iz člana 2. ovog sporazuma;

u odnosu na Francusku: ministarstva nadležna za sprovođenje pravnih propisa Francuske iz člana 2. ovog sporazuma;

5. „nadležni nosilac“

nosilac koji primenjuje pravne propise na osnovu kojih se stiču prava na davanja u naturi ili novčana davanja;

6. „nosilac“

institucija ili organ nadležan za sprovođenje pravnih propisa iz člana 2. ovog sporazuma;

7. „organi za vezu“

organ ili organi nadležni za efikasno sprovođenje ovog sporazuma;

8. „osiguranik“

lice koje je osigurano ili je bilo osigurano prema pravnim propisima iz člana 2. ovog sporazuma;

9. „lice koje obavlja delatnost“

u Srbiji: zaposlena lica, lica koja obavljaju samostalnu ili poljoprivrednu delatnost;

u Francuskoj: zaposlena lica uključujući i službenike i lica koja obavljaju samostalnu delatnost;

10. „lice koje izvodi pravo“

svako lice koje je određeno, ili se smatra licem koje izvodi pravo ili članom porodice osiguranika u skladu sa pravnim propisima koji se primenjuju ukoliko ovim sporazumom nije drugačije predviđeno;

11. „prebivalište“

mesto stalnog boravka;

12. „boravište“

mesto privremenog boravka;

13. „period osiguranja“

period za koji je plaćen doprinos, period priznat kao takav i sa njim izjednačeni periodi;

14. „davanje“

davanje u naturi i novčano davanje;

15. „davanje u naturi“

zdravstvena zaštita i druga davanja, osim novčanih;

16. „novčano davanje“

penzija, novčana naknada i druga novčana davanja.

(2) U ovom sporazumu ostali izrazi imaju značenje koje im pripada prema pravnim propisima koji se primenjuju.

Član 2.

Pravni propisi na koje se ovaj sporazum odnosi

(1) Ovaj sporazum se odnosi na pravne propise:

u Srbiji o:

1. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i materinstvu,
2. penzijskom i invalidskom osiguranju,
3. osiguranju za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti i
4. dodatku za decu;

u Francuskoj:

1. za lica iz člana 3. tačka 1) ovog sporazuma,
  - pravne propise kojima je određena organizacija socijalne sigurnosti;
  - pravne propise o socijalnoj sigurnosti koji se primenjuju na:
    - zaposlene van poljoprivrednih zanimanja,
    - zaposlene u poljoprivrednim zanimanjima;
  - pravne propise kojima je regulisana oblast socijalne sigurnosti koji se primenjuju na:
    - zaposlene u samostalnoj delatnosti van poljoprivrednih zanimanja, izuzev onih pravnih propisa koji se odnose na invalidsko-smrtno osiguranje slobodnih profesija i dopunske sisteme starosnog osiguranja,
    - zaposlene u samostalnoj delatnosti u poljoprivrednim zanimanjima, izuzev onih odredaba kojima se licima zaposlenim ili sa prebivalištem van teritorije Republike Francuske pruža mogućnost dobrovoljnog učlanjivanja u osiguranje koje im odgovara;
  - pravne propise o dobrovoljnom produženju starosnog i invalidskog osiguranja;
  - pravne propise o sprečavanju i naknadi u slučaju povrede na radu i profesionalnih bolesti i na pravne propise o dobrovoljnom osiguranju za slučaj povrede na radu i profesionalnih bolesti;
  - pravne propise o dečijem dodatku;
  - pravne propise o raznovrsnim osiguranjima zaposlenih i sa njima izjednačenih lica u samostalnoj delatnosti;
  - pravne propise o posebnim sistemima socijalne sigurnosti;
2. za lica iz člana 3. tačka 2) ovog sporazuma,
  - pravne propise o davanjima u naturi iz zdravstvenog osiguranja i materinstva;
  - pravne propise o dečijem dodatku;
3. za lica iz člana 3. tačka 3) ovog sporazuma,
  - pravne propise o davanjima u naturi iz zdravstvenog osiguranja i materinstva;
  - pravne propise o dobrovoljnom produženju starosnog-invalidskog osiguranja.

(2) Ovaj sporazum se odnosi i na sve pravne propise kojima se menjaju, dopunjuju, objedinjavaju ili zamenjuju pravni propisi iz stava 1. ovog člana.

(3) Ovaj sporazum se odnosi i na proširenja pravnih propisa jedne strane ugovornice na nove kategorije korisnika ili nova davanja izuzev, ako ta strana ugovornica ne obavesti drugu stranu ugovornicu, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu tih pravnih propisa, da se ovaj sporazum ne odnosi na nove kategorije korisnika ili nova davanja.

(4) Ovaj sporazum se ne primenjuje na pravne propise kojima se uvodi nova oblast socijalne sigurnosti, osim ako nadležni organi država ugovornica postignu saglasnost o njihovoj primeni.

Član 3.

Lica na koja se ovaj sporazum primenjuje

Ovaj sporazum se primenjuje na:

U Srbiji:

- 1) lica za koja važe ili su važili pravni propisi Srbije bez obzira na njihovo državljanstvo i
- 2) druga lica koja prava izvode od lica naznačenih pod 1) bez obzira na njihovo državljanstvo.

U Francuskoj:

- 1) na zaposlena lica ili lica koja su bila zaposlena, za izjednačene kategorije lica ili za lica u samostalnoj delatnosti na teritoriji Francuske, kao i za lica koja od njih izvode svoja prava, bez obzira na njihovo državljanstvo;
- 2) na civilne i vojne službenike i teritorijalne i bolničke službenike koji pripadaju nacionalnom penzijskom zavodu opštinskih službenika i državnih radnika, zaposlene ili penzionisane, i za lica koja od njih izvode svoja prava, bez obzira na njihovo državljanstvo;
- 3) na ostala osigurana lica u raznim sistemima socijalne sigurnosti i za lica koja od njih izvode svoja prava, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Član 4.

Jednaki tretman

Lica iz člana 3. ovog sporazuma koja su podvrgnuta pravnim propisima strane ugovornice u smislu člana 2. ovog sporazuma imaju ista prava i obaveze kao i druga lica na koja se primenjuju pravni propisi te strane ugovornice.

Član 5.

Transfer davanja

(1) Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije određeno, novčana davanja za slučaj invalidnosti, starosti, nadživelih članova porodice, povrede na radu, profesionalne bolesti i za slučaj smrti, stečena prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, isplaćuju se korisniku sa prebivalištem na teritoriji druge strane ugovornice i ne mogu se umanjiti, izmeniti, oduzeti, zapleniti ili staviti u stanje mirovanja, samo zbog toga što korisnik ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice.

(2) Strana ugovornica u kojoj je ostvareno pravo na davanje isplaćuje davanja iz stava 1. ovog člana licima iz člana 3. ovog sporazuma sa prebivalištem u trećoj državi pod istim uslovima kao i svojim državljanima.

(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne primenjuju se:

- u odnosu na Srbiju, na davanje po osnovu najniže penzije;
- u odnosu na Francusku, na nedoprinosna davanja u skladu sa pravnim propisima Francuske.

Član 6.**Ukidanje uslova prebivališta**

Kada je pružanje davanja u novcu po osnovu invalidske, starosne, ili porodične penzije, povrede na radu ili profesionalne bolesti uslovljeno u skladu sa pravnim propisima jedne strane ugovornice prebivalištem lica na njenoj teritoriji, smatra se da je taj uslov ispunjen i kada lice ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice.

Deo II**ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMENJUJU****Član 7.****Opšta odredba**

Obaveza osiguranja određuje se prema pravnim propisima one strane ugovornice u kojoj lice radi, odnosno obavlja delatnost, što važi i u slučaju kada se sedište poslodavca nalazi u drugoj strani ugovornici, ako odredbama čl. 8. i 9. ovog sporazuma nije drugačije određeno.

Član 8.**Posebne odredbe**

(1) Ako poslodavac sa sedištem na teritoriji jedne strane ugovornice uputi zaposlenog koji podleže pravnim propisima te strane ugovornice na rad, na teritoriju druge strane ugovornice, taj zaposleni, u odnosu na taj rad, podleže pravnim propisima samo prve strane ugovornice kao da radi na njenoj teritoriji. Ovo upućivanje može trajati do 24. meseca, uključujući odmore i pod uslovom da nije upućen da zameni drugo lice čiji je rok upućivanja istekao.

(2) Ako lice, koje obavlja samostalnu delatnost, podleže pravnim propisima jedne strane ugovornice i privremeno radi za svoj račun na teritoriji druge strane ugovornice, ili na teritorijama obe strane ugovornice i kada je ta delatnost direktno povezana sa njegovom stalnom delatnošću to lice, u odnosu na taj rad, podleže pravnim propisima samo prve strane ugovornice. Ovo upućivanje može trajati do 12 meseci.

(3) Na putujuće osoblje u službi poslodavca koji se bavi vazдушnim, drumskim ili železničkim saobraćajem primenjuju se pravni propisi strane ugovornice na čijoj teritoriji se nalazi sedište poslodavca.

Na putujuće osoblje zaposleno u podružnici, ili u stalnom predstavništvu tog preduzeća na teritoriji strane ugovornice u kojoj se ne nalazi njegovo sedište primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji se nalazi ta podružnica, ili to stalno predstavništvo.

Međutim, na putujuće osoblje koje obavlja odlučujući deo svoje delatnosti na teritoriji strane ugovornice u kojoj ima prebivalište primenjuju se pravni propisi te strane ugovornice.

(4) Na posadu broda kao i druga lica zaposlena na brodu, primenjuju se pravni propisi strane ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.

(5) Na lica koja obavljaju poslove utovara i istovara broda, popravke ili nadzora broda u luci druge strane ugovornice primenjuju se pravni propisi strane ugovornice kojoj luka pripada.

Član 9.**Zaposleni u državnim i javnim službama, u diplomatskoj misiji ili u konzularnom predstavništvu**

(1) Na zaposlene u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima, poslate u drugu stranu ugovornicu, primenjuju se pravni propisi strane ugovornice koja ih je uputila.

(2) Na administrativno, tehničko i uslužno osoblje lokalno zaposleno u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima, kao i na lokalno zaposlene kao kućna posluga kod tih diplomatskih misija i konzularnih predstavništava, primenjuju se pravni propisi strane ugovornice na čijoj teritoriji su zaposleni, a diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, odnosno njihovi članovi koji ih zapošljavaju, dužni su da se pridržavaju pravnih propisa te strane ugovornice koji važe za poslodavca.

(3) Na zaposlene u državnim i javnim službama upućene na teritoriju druge strane ugovornice primenjuju se pravni propisi strane ugovornice koja ih je uputila.

Član 10.**Izuzeci**

Nadležni organi ili organi koje oni ovlaste, mogu dogovoriti izuzetke od odredaba čl. 7, 8. i 9. ovog sporazuma u odnosu na svako lice ili kategoriju lica.

Deo III**ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA DAVANJA****Poglavlje 1.****Zdravstveno osiguranje i materinstvo****Član 11.****Sabiranje perioda osiguranja**

Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima obe strane ugovornice se, ako je to potrebno, sabiraju za sticanje prava na davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uslovom da se ne poklapaju.

Član 12.**Davanje u naturi**

(1) Osiguranik koji je zdravstveno osiguran kod nadležnog nosioca jedne strane ugovornice, ima pravo na hitne zdravstvene usluge u toku boravka na teritoriji druge strane ugovornice.

(2) Lice koje obavlja delatnost ili koje koristi naknadu za nezaposlenost kada je već nastao osigurani slučaj, ili koristi roditeljsko odsustvo na teritoriji druge strane ugovornice, mora dobiti prethodnu saglasnost nadležnog nosioca za korišćenje davanja u naturi na teritoriji druge strane ugovornice.

(3) Lica iz člana 8. st. 1, 2, 3 prva rečenica, i člana 9. st. 1 i 3. i člana 10. ovog sporazuma ostvaruju davanja u naturi prema pravnim propisima strane ugovornice u koju su poslata, na teret nadležnog nosioca.

(4) Za davanja u naturi veće vrednosti koja se utvrđuju Administrativnim sporazumom iz člana 41. stav 1. ovog sporazuma potrebna je prethodna saglasnost nadležnog nosioca, osim ako bi zbog odlaganja pružanja davanja bili ugroženi život ili zdravlje osiguranika.

(5) Osiguranik koji je zdravstveno osiguran kod nadležnog nosioca jedne strane ugovornice i kome je isti odobrio upućivanje u drugu stranu ugovornicu zbog lečenja koje zahteva njegovo zdravstveno stanje, koristi davanja u naturi u drugoj strani ugovornici prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nosioca.

(6) U slučajevima iz st. 1. do 5. ovog člana, davanja u naturi pruža nosilac u mestu prebivališta ili boravišta, prema pravnim propisima koje primenjuje, na teret nadležnog nosioca.

(7) Odredbe ovog člana primenjuju se i na lica koja izvode prava u skladu sa pravnim propisima strane ugovornice u kojoj su osigurani.

Član 13.

Zaposleni ili lice koje obavlja samostalnu delatnost u jednoj strani ugovornici i ima prebivalište u drugoj strani ugovornici

(1) Lice koje obavlja delatnost i osigurano je u jednoj strani ugovornici, a ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice u kojoj nije osigurano, i ispunjava potrebne uslove prema pravnim propisima države u kojoj je osigurano za sticanje prava na davanja, uzimajući u obzir, ako je potrebno, odredbu člana 11. ovog sporazuma, koristi u državi prebivališta:

1. davanja u naturi koja za račun nadležnog nosioca pruža nosilac mesta prebivališta prema pravnim propisima koje primenjuje, kao da je lice kod njega osigurano.

2. novčana davanja koja pruža nadležni nosilac prema pravnim propisima koje primenjuje.

(2) U slučaju lečenja na teritoriji strane ugovornice u kojoj je lice osigurano, davanja u naturi pruža, na svoj teret, nadležni nosilac te strane ugovornice u skladu sa pravnim propisima koje primenjuje.

(3) Lica koja izvode prava i imaju prebivalište sa licem iz stava 1. ovog člana koriste davanja u naturi u skladu sa odredbama člana 14. ovog sporazuma.

Član 14.

Lica koja izvode svoja prava od lica koja obavljaju delatnost u drugoj strani ugovornici

(1) Lica koja izvode prava od lica koje obavlja delatnost ili korisnika naknade za nezaposlenost, koji su zdravstveno osigurani u jednoj strani ugovornici i imaju prebivalište u drugoj strani ugovornici, imaju pravo na davanja u naturi, na teret nadležnog nosioca.

(2) Vrsta, obim i način ostvarivanja davanja u naturi, kao i krug lica koja izvode prava, određuju se prema pravnim propisima strane ugovornice u kojoj imaju prebivalište.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne primenjuju se ukoliko lice koje izvodi prava ima lično pravo po osnovu obavljanja delatnosti ili korišćenja penzije.

Član 15.

Novčana davanja

(1) Novčana davanja u slučajevima iz člana 12. ovog sporazuma, odobrava nadležni nosilac prema pravnim propisima koje primenjuje.

(2) Ako prema pravnim propisima jedne strane ugovornice iznos novčanih davanja zavisi od broja lica koja izvode prava, nadležni nosilac uzima u obzir i lica koja izvode prava i koji imaju prebivalište u drugoj strani ugovornici.

Član 16.

Korisnici penzije

(1) Na korisnika penzije ostvarene prema pravnim propisima jedne strane ugovornice koji ima prebivalište u drugoj strani ugovornici, primenjuju se pravni propisi te strane ugovornice i pružaju davanja u naturi, kao da je pravo na penziju ostvareno prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nosioca.

(2) Na korisnika penzije, ostvarene prema pravnim propisima obe strane ugovornice, primenjuju se isključivo pravni propisi one strane ugovornice u kojoj ima prebivalište.

(3) Lice iz stava 1. ovog člana, čije stanje za vreme boravka u drugoj strani ugovornici zahteva hitno pružanje davanja u naturi ima pravo na ta davanja prema pravnim propisima i na teret nadležnog nosioca.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog člana analogno se primenjuju i na lica koja izvode pravo od korisnika penzije, a koja su priznata kao takva prema pravnim propisima strane ugovornice u kojoj imaju prebivalište.

(5) Odredbe ovog člana ne primenjuju se na korisnika penzije kada on ima pravo na davanja u naturi, po osnovu obavljanja delatnosti na teritoriji jedne od strana ugovornica.

Član 17.

Nosilac koji pruža davanja u naturi

U slučaju iz čl. 12, 13, 14. i 16. ovog sporazuma davanja u naturi pruža:

u Srbiji - organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja;

u Francuskoj - nosilac koji upravlja u okviru opšteg režima zdravstvenog osiguranja zaposlenih.

Poglavlje 2.

Osiguranje za slučaj starosti, invalidnosti i nadživelih članova porodice

Član 18.

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Ako je, prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, sticanje, očuvanje ili ponovno određivanje prava na davanje uslovljeno navršenjem staža osiguranja, nosilac te strane ugovornice uzima u obzir, ako je potrebno, i staž osiguranja navršen prema pravnim propisima druge strane ugovornice, kao da je navršen prema pravnim propisima koje on primenjuje, pod uslovom da se periodi ne poklapaju.

(2) Ako je, prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, pravo na određeno davanje uslovljeno navršenjem perioda osiguranja u određenom zanimanju, odnosno poslu ili u zanimanju za koje postoji poseban sistem, nosilac te strane ugovornice uzima u obzir i period osiguranja koji je, prema pravnim propisima druge strane ugovornice, navršen u istom zanimanju, odnosno poslu ili u odgovarajućem sistemu.

(3) Odredba stava 2. ovog člana se ne primenjuje, na posebne penzijske sisteme koji postoje u Francuskoj za civilne i vojne državne službenike, činovnike lokalne uprave, bolničke činovnike i zaposlene u državnim industrijskim preduzećima. Međutim, ovi posebni sistemi osiguranja Francuske uzimaju u obzir, za utvrđivanje visine penzije, periode osiguranja navršene prema pravnim propisima Srbije kao da su navršeni u jednom ili više drugih obaveznih sistema penzijskog osiguranja.

(4) Periodi osiguranja navršeni u trećoj državi sa kojom obe države ugovornice imaju zaključene sporazume o socijalnoj sigurnosti uzimaju se u obzir na sledeći način:

- u odnosu na Srbiju,

za osiguranika koji, i pored primene stava 1. ovog člana, ne ispunjava uslove za sticanje prava na penziju;

- u odnosu na Francusku,

radi primene odredaba koje se odnose na sabiranje perioda osiguranja i obračuna prava na penziju.

(5) Ako je prema pravnim propisima jedne strane ugovornice ostvarivanje prava na davanje uslovljeno određenim događajem ili nastankom određenog činjeničnog stanja ili situacije na njenoj teritoriji smatra se da je taj uslov ispunjen i kada se taj događaj, činjenično stanje ili situacija dogodila na teritoriji druge strane ugovornice.

Član 19.

Period osiguranja kraći od 12 meseci

(1) Ako je ukupan period osiguranja, koji se prema pravnim propisima jedne strane ugovornice uzima u obzir za obračunavanje davanja kraći od 12 meseci, ne odobrava se pravo na davanje, izuzev u slučaju kada, prema tim pravnim propisima, postoji pravo na davanje samo po osnovu tog perioda osiguranja.

(2) Period osiguranja iz stava 1. ovog člana po osnovu koga nosilac jedne strane ugovornice ne odobrava davanje, uzima u obzir nosilac druge strane ugovornice za

sticanje, očuvanje i ponovno priznavanje prava na davanje, kao i određivanje njegove visine, kao da je taj period navršen prema njegovim pravnim propisima.

Član 20.

Određivanje iznosa davanja

Lica na koja su se primenjivali sukcesivno ili naizmenično, u Srbiji ili Francuskoj, jedan ili više sistema osiguranja imaju pravo na davanja koja utvrđuje nadležni nosilac svake strane ugovornice. Taj nosilac utvrđuje visine penzija u skladu sa odredbama čl. 21. i 22. ovog sporazuma i isplaćuje zainteresovanom licu iznos koji je na osnovu ta dva obračuna viši.

Član 21.

Utvrđivanje samostalnog davanja

Ako prema pravnim propisima jedne strane ugovornice postoji pravo na davanje i bez primene člana 18. ovog sporazuma, nadležni nosilac te strane ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovu staža osiguranja koji se uzima u obzir prema tim pravnim propisima.

Član 22.

Obračun srazmernog dela davanja

Ako prema pravnim propisima jedne strane ugovornice postoji pravo na davanje samo uz primenu odredaba člana 18. ovog sporazuma, nadležni nosilac te strane ugovornice utvrđuje davanje na taj način što:

1. obračunava teorijski iznos davanja, koji bi pripadao da je ukupan period osiguranja, koji se uzima u obzir za obračun davanja, navršen prema pravnim propisima koje on primenjuje. Iznos davanja koji ne zavisi od dužine perioda osiguranja uzima se kao teorijski iznos;
2. na osnovu tako obračunatog iznosa, utvrđuje iznos davanja srazmeran odnosu između perioda osiguranja navršenog pre nastupanja osiguranog slučaja isključivo prema pravnim propisima koje on primenjuje i ukupnog perioda osiguranja navršenog pre nastupanja osiguranog slučaja, uzimajući u obzir odredbe člana 18. ovog sporazuma;
3. Ovaj ukupan period osiguranja je ograničen na maksimalno trajanje koje je predviđeno pravnim propisima koji se primenjuju, za sticanje prava na davanje u punom iznosu.

Član 23.

Podaci koji se uzimaju u obzir za obračun davanja

Ako se prema pravnim propisima jedne strane ugovornice iznos davanja obračunava na osnovu zarade, osnovice osiguranja, odnosno uplaćenog doprinosa u određenom periodu, nadležni nosilac uzima u obzir zaradu, osnovicu osiguranja, odnosno uplaćeni doprinos isključivo iz perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primenjuje.

Član 24.

Podnošenje zahteva

(1) Zahtev podnet za utvrđivanje prava na penziju prema pravnim propisima jedne strane ugovornice smatra se zahtevom i prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

(2) Kada zainteresovano lice traži da mu se utvrdi pravo prema pravnim propisima jedne strane ugovornice i odloži ostvarivanje prava prema pravnim propisima druge strane ugovornice ili ne ispunjava uslove za sticanje prava prema tim pravnim propisima, davanje koje mu pripada se vrši prema pravnim propisima prve strane ugovornice u skladu sa odredbama člana 20. ovog sporazuma.

(3) Kada zainteresovano lice traži da mu se utvrdi pravo prema pravnim propisima druge države, priznavanje davanja na osnovu tih pravnih propisa se vrši u skladu sa odredbama člana 20. ovog sporazuma bez novog obračuna već priznatog davanja.

Član 25.

Umanjenje, izmena, ukidanje ili obustava isplate davanja

Nezavisno od pravnih propisa strana ugovornica o umanjenju, izmeni, ukidanju ili obustavi isplate penzije zbog sticanja prava na dve ili više penzija, korišćenje penzije prema pravnim propisima jedne strane ugovornice ne utiče na pravo korisnika da istovremeno koristi penziju iste vrste u skladu sa članom 20. ovog sporazuma, ostvarenu prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

Poglavlje 3.

Povreda na radu i profesionalna bolest

Član 26.

Povreda na putu do posla

Lice sa prebivalištem u jednoj strani ugovornici koje na putu, radi stupanja na posao, po osnovu ugovora o radu, u drugoj strani ugovornici, pretrpi povredu, ima pravo na davanja po osnovu povrede na radu prema pravnim propisima i na teret nosioca druge strane ugovornice.

Član 27.

Davanja u naturi

Lice koje po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti ima pravo na davanja u naturi prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, a ima prebivalište ili boravište u drugoj strani ugovornici, koristi ta davanja u naturi, na teret nadležnog nosioca, od nosioca na čijem području ima prebivalište ili boravište, prema pravnim propisima koje on primenjuje, kao da je to lice kod njega osigurano. Na davanja u naturi veće vrednosti koja se utvrđuju Administrativnim sporazumom iz člana 41. stav 1. ovog sporazuma, primenjuje se odredba člana 12. stav 4. ovog sporazuma.

Član 28.

Utvrđivanje stepena nesposobnosti

Za procenu stepena stalne nesposobnosti prouzrokovane povredom na radu ili profesionalnom bolešću prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, uzimaju se u obzir prethodno nastale povrede na radu i profesionalne bolesti u drugoj strani ugovornici kao da su nastale u prvoj strani ugovornici.

Član 29.

Naknadne posledice povrede na radu i profesionalne bolesti

Korisnik kod koga dođe do naknadnih posledica povrede na radu ili profesionalne bolesti utvrđene u jednoj državi, a koji promeni boravak ili prebivalište na teritoriju druge države, ima pravo na davanja u naturi ili u novcu za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti, pod uslovom da je nosilac osiguranja odobrio

davanja od dana nastanka povrede na radu ili na dana kada je profesionalna bolest bila prvi put lekarski utvrđena. Davanja padaju na teret nosioca koji je prvi odobrio davanja.

Član 30.

Novčano davanje

Novčano davanje za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti odobrava, prema svojim pravnim propisima, nosilac one strane ugovornice na čijoj je teritoriji nastala povreda na radu, odnosno poslednji put obavljana delatnost koja može da izazove tu profesionalnu bolest.

Član 31.

Uvećanje rente po osnovu povrede na radu

Uvećanje ili dopunski dodatak rente po osnovu povrede na radu pružaju se korisniku iz člana 30. ovog sporazuma bez obzira na mesto njegovog prebivališta pod uslovom da su ispunjeni posebni uslovi medicinske kontrole u skladu sa pravnim propisima koji se primenjuju.

Član 32.

Profesionalna bolest

(1) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti, prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, uslovljeno time da je bolest prvi put lekarski utvrđena u toj strani ugovornici, smatra se da je taj uslov ispunjen ako je ta bolest prvi put utvrđena na teritoriji druge strane ugovornice.

(2) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne strane ugovornice uslovljeno time, da je obavljanje delatnosti koja može da izazove tu bolest trajalo određeno vreme, nadležni nosilac te strane ugovornice, ako je potrebno, uzima u obzir i vreme obavljanja takve delatnosti u skladu sa pravnim propisima druge strane ugovornice.

Član 33.

Pogoršanje profesionalne bolesti

U slučaju pogoršanja profesionalne bolesti nadoknađene prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, a da pri tom bolesnik živi na teritoriji druge strane ugovornice, primenjuju se sledeća pravila:

1. ako to lice nije obavljalo u državi svog novog prebivališta posao koji može da pogorša profesionalnu bolest za koju se prima naknada, nadležni nosilac prve države preuzima na sebe teret pogoršanja bolesti prema pravnim propisima koje on primenjuje;
2. ako je to lice obavljalo u državi svog novog prebivališta posao koji može da pogorša tu profesionalnu bolest za koju se prima naknada:
  - nadležni nosilac prve države i dalje isplaćuje davanje koje duguje prema sopstvenim pravnim propisima koje on primenjuje kao da nije ni došlo do pogoršanja profesionalne bolesti;
  - nadležni nosilac druge države isplaćuje dodatno davanje po osnovu pogoršanja. Iznos ovog dodatka se u tom slučaju određuje prema pravnim propisima druge države kao da se profesionalna bolest desila na

njenoj teritoriji. Iznos je jednak razlici između iznosa davanja nakon pogoršanja i iznosa davanja koje bi bilo dugovano pre pogoršanja.

Poglavlje 4.

Davanje za slučaj smrti

Član 34.

Utvrđivanje davanja

Kada lice, koje ispunjava uslove za sticanje prava na davanje za slučaj smrti prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, uzimajući u obzir, ako je to potrebno, odredbe člana 11. ovog sporazuma premine na teritoriji druge strane ugovornice, pravo na davanje za slučaj smrti stiže se kao da je smrt nastala na teritoriji prve strane ugovornice.

Poglavlje 5.

Dodatak za decu

Član 35.

Sabiranje perioda osiguranja

Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima jedne strane ugovornice uzimaju se u obzir, ako je to potrebno, za sticanje i ostvarivanje prava na dodatak za decu, prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

Član 36.

Ostvarivanje prava na dodatak za decu

(1) Lice koje obavlja delatnost u skladu sa pravnim propisima jedne strane ugovornice podnosi zahtev za dodatak za decu koja prebivaju na teritoriji druge strane ugovornice, u skladu sa ovim sporazumom, prema uslovima koji su utvrđeni Administrativnim sporazumom iz člana 41. stav 1. ovog sporazuma.

(2) Iznos dodatka za decu prema ovom sporazumu je uključen u tabelu koju zajednički utvrđuju nadležni organi. Navedena tabela je podložna promenama u skladu sa promenama iznosa dodatka za decu u svakoj strani ugovornici, prema uslovima koji su predviđeni Administrativnim sporazumom iz člana 41. stav 1. ovog sporazuma. Do ove izmene može doći samo jednom godišnje.

(3) Pravo na dodatak za decu, u skladu sa ovim sporazumom, može da se ostvari za decu koju zaposleni izdržava u skladu sa pravnim propisima države na čijoj teritoriji deca imaju prebivalište. Davanja se mogu koristiti za dvoje i više dece do šesnaeste godine starosti.

(4) Dodatak za decu, u skladu sa ovim sporazumom, se isplaćuje direktno od strane nadležnog nosioca.

(5) Pravo na dodatak za decu u skladu sa ovim sporazumom prestaje u slučaju da se steknu uslovi za ostvarivanje prava u državi u kojoj dete prebiva po osnovu profesionalne delatnosti.

Član 37.**Ostvarivanje dodatka za decu za upućena i druga lica na koja se to odnosi**

(1) Lica iz člana 8. stav 1. i 2. i prva rečenica stava 3, člana 9. st. 1. i 3. i člana 10. ovog sporazuma imaju pravo na porodična davanja za decu koja ih prate na teritoriji druge strane ugovornice i koja su utvrđena Administrativnim sporazumom iz člana 41. stav 1. ovog sporazuma.

(2) Isplatu dodataka za decu iz stava 1. ovog člana vrši neposredno nadležni nosilac.

Deo IV**FINANSIJSKE I RAZNE ODREDBE****Poglavlje 1.****Finansijske odredbe****Član 38.****Naknada troškova**

(1) Nadležni nosilac naknađuje nosiocu države prebivališta ili boravišta davanja u naturi pružena na njegov teret u skladu sa čl. 12, 13, 14, 16, 27. i 29. ovog sporazuma.

(2) Nadležni organi strana ugovornica ili institucije koje oni ovlaste, mogu dogovoriti paušalno plaćanje za sve slučajeve ili za određene slučajeve ili za kategorije slučajeva, umesto pojedinačnog obračuna troškova pod uslovima predviđenim Administrativnim sporazumom iz člana 41. stav 1. ovog sporazuma.

Član 39.**Valute plaćanja**

(1) Nosioци isplaćuju davanja direktno korisnicima u valuti strane ugovornice kojoj ti nosioци pripadaju bez ikakvih umanjena na ime administrativnih troškova.

(2) Plaćanja između nosilaca primenom ovog sporazuma se vrše u valuti strane ugovornice kojoj pripadaju nosioци kojima je novac upućen.

Član 40.**Naplata preplaćenih iznosa**

(1) Nosilac jedne strane ugovornice, koji je neosnovano isplatio davanje ili je isplatio veći iznos od onog koji korisniku pripada može, pod uslovima i u granicama predviđenim pravnim propisima koje on primenjuje, od nosioca druge strane ugovornice zatražiti da zadrži taj iznos od zaostalih ili tekućih iznosa davanja koje treba da isplati korisniku.

(2) Nosilac strane ugovornice od koga je zatražena naplata preplaćenih iznosa zadržava taj iznos pod uslovima i u granicama predviđenim pravnim propisima koje on primenjuje.

(3) Zadržani iznos iz stava 1. ovog člana direktno se isplaćuje nosiocu koji je tražio njegovu naknadu.

Poglavlje 2.

Razne odredbe

Član 41.

Obaveze organa i organizacija, pravna i administrativna pomoć

(1) Nadležni organi strana ugovornica će Administrativnim sporazumom utvrditi mere za sprovođenje ovog sporazuma koji stupa na snagu istovremeno sa ovim sporazumom.

(2) Nadležni organi strana ugovornica imenuju organe za vezu Administrativnim sporazumom iz stava 1. ovog člana.

(3) Nadležni organi i organi za vezu strana ugovornica obaveštavaće se međusobno o preduzetim merama za sprovođenje ovog sporazuma i svim promenama njihovih pravnih propisa u vezi sa primenom ovog sporazuma.

(4) U primeni ovog sporazuma, nosioci i organi za vezu strana ugovornica će uzajamno pružati besplatnu administrativnu pomoć.

(5) U primeni ovog sporazuma, nadležni organi i nosioci strana ugovornica mogu neposredno međusobno stupati u vezu, kao i sa zainteresovanim licima, ili njihovim punomoćnicima.

(6) U primeni ovog sporazuma, nadležni organi, nadležni nosioci i organi za vezu obe strane ugovornice neposredno komuniciraju međusobno, sa zainteresovanim licima ili sa njihovim punomoćnicima, na srpskom ili francuskom jeziku. Organi i nosioci jedne strane ugovornice ne smeju odbiti zahteve i druge podneske zbog toga što su napisani na službenom jeziku druge strane ugovornice.

(7) Lekarske preglede koji se obavljaju isključivo zbog primene pravnih propisa jedne strane ugovornice, a odnose se na lica koja u drugoj strani ugovornici imaju prebivalište ili boravište, obaviće na zahtev nadležnog nosioca i na njegov teret, nosilac prema prebivalištu ili boravištu. Lekarske preglede koji se obavljaju zbog primene pravnih propisa obe strane ugovornice obavlja na svoj teret nosilac prema prebivalištu ili boravištu tog lica.

(8) Nezavisno od pravila koja proističu iz međunarodnih sporazuma koji obavezuju dve strane ugovornice, pravna pomoć se, do pokretanja sudskog postupka, pruža u skladu sa pravnim propisima koji se primenjuju u pravnoj pomoći u građanskim pravnim stvarima.

Član 42.

Pružanje podataka o ličnosti

(1) Nosioci strana ugovornica su ovlašćeni da, u međusobnoj komunikaciji, u skladu sa ovim sporazumom, daju podatke o ličnosti, uključujući i podatke o primanjima odnosnog lica, a što je potrebno nadležnom nosiocu druge strane ugovornice u cilju primene pravnih propisa o socijalnoj sigurnosti ili socijalnoj pomoći.

(2) Pružanje podataka o ličnosti od strane nosioca jedne strane ugovornice podleže pravnim propisima te strane ugovornice kojima je regulisana zaštita podataka o ličnosti.

(3) Čuvanje, korišćenje i prosljeđivanje podataka o ličnosti od strane nosioca strane ugovornice koja ih je primila podleže pravnim propisima te strane ugovornice o zaštiti podataka o ličnosti.

(4) Podaci iz ovog člana se ne mogu koristiti u druge svrhe osim u primeni pravnih propisa o socijalnoj sigurnosti i socijalnoj pomoći.

Član 43.

Izuzeće ili umanjeње plaćanja naknada i taksi

(1) Izuzeće ili umanjeње konzularnih i administrativnih taksi predviđeno pravnim propisima jedne strane ugovornice u vezi sa izdavanjem potvrde ili dokumenta neophodnog za primenu njenih pravnih propisa se odnosi i na izdavanje potvrde ili dokumenta neophodnog za primenu pravnih propisa druge strane ugovornice.

(2) Svaki zvanični dokument koji je neophodan za primenu ovog sporazuma izuzima se od overe od strane diplomatskih ili konzularnih organa i svih drugih sličnih formalnosti.

Član 44.

Podnošenje zahteva

(1) Zahtevi, izjave ili pravna sredstva koja su u primeni ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne strane ugovornice podneta nadležnom organu ili nosiocu jedne strane ugovornice, smatraju se zahtevima, izjavama ili pravnim sredstvima podnetim organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj službi druge strane ugovornice.

(2) Ako drugačije nije određeno odredbama člana 24. ovog sporazuma, zahtev za davanje, podnet prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, smatra se istovremeno i zahtevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

(3) Zahtevi, izjave ili pravna sredstva, koja primenom pravnih propisa jedne strane ugovornice treba podneti organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj službi te strane ugovornice mogu se, u istom roku, podneti odgovarajućem organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj službi druge strane ugovornice.

(4) U slučajevima iz st. 1. do 3. ovog člana nadležne službe, bez odlaganja, prosljeđuju zahteve, izjave ili pravna sredstva odgovarajućim službama druge strane ugovornice neposredno, ili posredstvom organa za vezu.

Član 45.

Izvršni postupak

(1) Izvršna rešenja u oblasti socijalne sigurnosti nadležnih organa i nosilaca, kao i izvršne presude jedne strane ugovornice, priznaju se u drugoj strani ugovornici.

(2) Priznavanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti sa javnim poretkom strane ugovornice u kojoj treba da se priznaju odluke iz stava 1. ovog člana.

(3) Na osnovu izvršnih odluka i presuda iz stava 1. ovog člana sprovodi se izvršenje na teritoriji druge strane ugovornice. Izvršni postupak se sprovodi prema pravnim propisima koji se primenjuju za odgovarajuće odluke strane ugovornice u kojoj treba da se sprovede izvršenje. Odluke i presude moraju sadržati potvrdu o njihovoj izvršnosti.

Član 46.**Mešovita komisija**

Za rešavanje spornih pitanja koja proizađu iz tumačenja ili primene ovog sporazuma, nadležni organi strana ugovornica formiraće mešovitu komisiju, koja će prema potrebi zasedati u Srbiji ili u Francuskoj, naizmenično.

Član 47.**Tehnička saradnja**

Nadležni organi strana ugovornica sarađivaće, razmenjivati iskustva, stručna saznanja i tehničku pomoć u vezi sa njihovim sistemima socijalne sigurnosti. Takođe će razvijati i zajedničke projekte iz te oblasti. Nadležni organi će u slučaju potrebe, u tu svrhu, ovlastiti jednu ili više posebnih institucija ili specijalizovanih organa ili tela.

Član 48.**Razmena statističkih podataka**

Strane ugovornice će Administrativnim sporazumom iz člana 41. stav 1. ovog sporazuma utvrditi mere za praćenje i razmenu statističkih podataka u primeni ovog sporazuma.

Član 49.**Borba protiv prevare**

(1) Nadležni organi strana ugovornica međusobno se obaveštavaju o svojim pravnim propisima kojima je regulisano utvrđivanje prebivališta lica koja na osnovu te činjenice ostvaruju prava ili im se isplaćuju davanja.

(2) Nadležni nosioci strana ugovornica, u obavezi su da razmenjuju sve podatke o činjenicama u vezi sa prebivalištem lica u cilju utvrđivanja prava na davanja, kao i na njegovu isplatu.

(3) Nadležni nosioci strana ugovornica će, ako je to potrebno, razmenjivati podatke o visini prihoda lica na koje se plaćaju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.

Deo V**PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Član 50.****Stupanje na snagu**

(1) Strane ugovornice diplomatskom putem međusobno se obaveštavaju o sprovođenju pravnih i ustavnih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog sporazuma.

(2) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana trećeg meseca od datuma prijema poslednjeg obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

(3) U odnosima između Srbije i Francuske, stupanjem na snagu ovog sporazuma, prestaje da važi Opšta konvencija o socijalnom osiguranju između FNR Jugoslavije i Francuske Republike, potpisana 5. januara 1950. godine, kao i sve njene izmene i dopune.

Član 51.

Prelazne odredbe

(1) Prava stečena prema odredbama Opšte konvencije iz člana 50. stav 3. ovog sporazuma neće se ponovo utvrđivati.

(2) Zahtevi podneti do dana stupanja na snagu ovog sporazuma koji nisu do tog dana rešeni rešavaju se u skladu sa odredbama ovog sporazuma.

Član 52.

Trajanje i otkazivanje

(1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vreme. Svaka strana ugovornica ga može, u tekućoj kalendarskoj godini, u pisanoj formi, diplomatskim putem, otkazati s poslednjim danom te godine, pri čemu otkazni rok ne može biti kraći od šest meseci pre isteka godine.

(2) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma njegove odredbe se i dalje primenjuju na stečena prava, kao i na zahteve za ostvarivanje prava podnete do dana njegovog otkazivanja.

U potvrdu ovoga dolepotpisani su, propisno ovlašćeni od strane svojih vlada, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u Beogradu, dana 6. novembra 2014. godine, u dva originala na srpskom jeziku i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako autentična.

Za Vladu Republike Srbije

Aleksandar Vulin, s.r.

Za Vladu Republike Francuske

Kristin Moro, s.r.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.